

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

INDUSTRIA MARE

În timpul din urmă s'a pornit o luptă inversunată între Austria și Ungaria, nu numai în cele ce s'au țin de politică, ci chiar și în cele economice, deoarece și față de aceste din urmă, Ungaria a rămas îndărăptul Austriei, după cum vom vedea din datele statistice referitoare la industria hârtiei, a zahărului și a scrobelei (întărelei) de albituri.

În anul 1900 s'a folosit de fiecare suflet din Austro-Ungaria câte 4 kilograme de hârtie, care greutate s'a urcat apoi în anul 1903 la 5½ kilograme, așa că cu totul s'a produs cu 80 mii măști metrice mai multă hârtie, ca în anul de mai înainte.

Împrejurarea aceasta ne arată, că întrebuințarea hârtiei de scris, de tipar și pachetat s'a urcat din an în an tot mai tare, că nu numai scriitorii de tot

felul, dar chiar și cetitorii gazetelor se sporesc, apoi neguțătorii încă întrebuințează mai multă hârtie la pachetat ca până acum.

În Austria s'a vândut în anul 1903 hârtie de 170 milioane de coroane, pe când în Ungaria s'a vândut numai de 26 milioane coroane. O fabrică de hârtie din Austria înființată la anul 1888 cu un capital de 8 milioane coroane, a vândut în anul 1903 hârtie în valoare de 16 milioane coroane, va să zică încă odată atâta, cât i-a fost capitalul acționar. S'a constatat, că Ungaria impoartă pentru trebuințele sale zilnice, două din trei părți a hârtiei, ce s'a fabrică în Austria.

La noi în Ungaria încă s'ar putea înființa mai multe fabrici de hârtie, deoarece materialul de lipsă nu ne lipsește. Dacă însă nu s'au înființat până acum, pricina este a se căuta de o parte în lipsa de capitale, de altă parte în lipsa de ingineri (tehnici), cari să poată conduce lucrările de lipsă.

Este de interes a să ști, că hârtia să poate face nu numai din sdrênțe de tot felul, ci chiar și din paie și lemn. Între lemne mai bune sunt cele de brad moale, cari să taie apoi bucățele mărunte, să ferb în anumite căzane până când se fac ca mămăliga cea moale, apoi se întind pe anumite suluri unde să uscă și după aceea se taie ca hârtie gata.

Ungaria are la 10 milioane jug. cadastrale de pădure, între cari sunt 2 milioane jug. cadastrale pădure de brad, care ar putea da materialul de lipsă pentru fabricarea hârtiei pe sute de ani înainte. Hârtia de lipsă pentru Ungaria se urcă pe an la un milion măști metrice.

Zăhar a fabricat Austria în anul 1904, 12 milioane măști, pe când Ungaria a fabricat numai 3 milioane. Fabricarea aceasta s'a sporit de 10 ani încoace pe fiecare an în Austria cu 400 de mii măști metrice, ear în Ungaria cu 100 de mii.

FOIȚA

Casa bătrânească.

În cătun pe valea popii
Unde nu mai vezi pâlazuri,
Stă căsuța părintească
Fără prispă și zăplazuri.

Ear' în preajmă-i trei mesteceni
Albi de-ai anilor ninsoare
O mai străjuesc din vremuri
De furtunii și arsuri de soare.

Numai pătlăgica crește
Pe cărare dinspre tindă....
Doar' furnica, căiând pragul
Ros de cari, de-o mai colindă.

Loboda și cu susaiul
Bat în marginea fereștii
Despoiate de privazuri
Căprioari's fără trestii.

Pe-o chiotoare stă și-acuma
Un răbuș crestă în rânduri,
Pe el ceh'tuiau bătrânii
Sumedenie de gânduri.

În căsuță pe un părete,
Dorm icoanele-afumate,
Cruci uscate de văzdoage
Prin cuieri's aninate.

Ars de dorul fetelor,
Sub icoane busuiocul
S'a uscat de mult în floare
Tânguindu-și nenorocul.

În cămară sub o grindă
Flueru-și doinește cântul,
Când prin geamurile sparte
Șuerând să uită vântul:

Ear' mesteceni-auzindu'l
Scutur pletele a lene,
Frunza tremură de dorul
Doinelor din altă vreme.

Leandru

DORULE!

Poezii populare).

Dorule! pe unde șezi
De nu umbli prin livezi
Dragostile să le vezi?

Că să plimbă sufulcate
Printre ierburi necălacte,
Când le vezi, îți faci păcate!

Dorule! pe unde sbori
De nu vii la șezători
Între fete și ficiori?

Că 'n-cămăși cu sălbănaș
Ei te-așteaptă drăgălaș
Să te pună de nănaș!

Dorule! pe unde stai,
Ești în iad ori ești în raiu
Ori din lume peritai?

Că la mine nu mai vini
Nici la mândra din vecin,
La o'altă se ne țini!

Ion Tripa.

Și cu privire la fabricarea zăharului Austria ne concurează, deoarece ea și față de această întreprindere are și capitale mai mari și oameni pricepători, pe când la noi în parte lipsesc. Materialul crud ce e drept, că nu ne lipsește nici nouă, dar ce folos de el, dacă nu se poate fabrica la timp și într'o măsură mai mare.

În Ungaria sunt cu totul 22 fabrici pentru fabricarea întărelei, care după cum e cunoscut să întrebunțeze la întărirea cămeșilor, gulerilor și a altor albituri. Fabricile acestea produc pe an 90 mii de măji metrice de întăreală care s'a constatat, că nu poate împăca trebințele zilnice, din care cauză prețul aceleia se urcă din an în an.

Cu privire la Austria, statistica nu pomenește nimic despre fabricile de întăreală de acolo; pomenește înse pe cele din Germania, cari produc pe an 2 milioane și 800 mii măji metrice.

Întăreala se face din cartofi (crumpene), cari la numitele fabrici să plătesc cu câte 6 cor. maja metrică, pe când aceea se vinde ca piperul de scumpă. Scumpetea aceasta o pricinuește fabricarea care să face cu mare cheltuială.

Industria mare recere și capital mare, ear pe lângă aceasta și o minte mare și ageră, ca să poată conduce întreprinderea cum se cade. Țerile apusene sunt înzestrate în privința aceasta cu material din belșug, pe când la noi în Ungaria și dacă s'ar afla capitalele de lipsă, nu se află cine să le pună în lucrare și să le conducă cu siguranță.

În țările apuse poți afla în fabrici chiar și în diregătoriile mai de jos oameni cu învățături de pe la școalele cele mai înalte. de pe la universități cum se mai numesc, pe când la noi după ce învață tinerii câte-va clase gimnaziale, »le lasă gura apă« tot numai după domnie. Vorba Românilui: »domn mare și bani n'are, doamnă mândră și flămândă«...

Așa dar: nu tot la popie, dascălie și procatorie, unde astăzi nu mai încap nici Românii noștri, ci la întreprinderi mai mari industriale, pentru cari avem destul material natural de lucrat și unde apoi chiar și după absolvirea claselor gimnaziale, ne-am putea face mai curând oare-care stare și avere, ca cu o domnie slab plătită, care abia îți aduce atâta, ca se poți trăi de pe o zi pe alta.

Ioan Georgescu.

Expoziția „Asociațiunii“.

Ziarul »Drapelul« din Lugoj, și în urma lui și alte foi românești, au publicat știrea că guvernul țării ar fi »interzis bisericilor și instituțiilor ce stau sub conducerea bisericii, participarea oficeală la sărbările din Sibiiu, ce se vor aranja din incidentul inaugurării Muzeului.

Pe baza informațiilor luate la locurile competente, putem constata că această știre nu corespunde adevărului. Ministrul de culte, aflând că se intenționează ținerea unui congres al tuturor Reuniunilor învățătoresți confesionale române cu ocaziunea expoziției s'a adresat autorităților bisericești cu cererea: ca aceste să întrev.nă pentru abandonarea acestui proiect, deoarece Reuniunile învățătoresți organizate după comitate sau dieceze, sunt obligate a se restrânge în activitatea lor la teritorul stabilit în statutele lor. În urma acestei cereri autoritățile bisericești au dat Ministrului răspunsul: că Congresul din chestiune nu se proiectează și nu se va ținea, și în urma acestora incidentul poate fi considerat ca încheiat.

Participarea fie chiar oficială a bisericilor și a insituațiilor acestora la sărbările inaugurării Muzeului și în deosebi și la expozițiune, nu a fost și nu este interzisă, ceace credem de lipsă a constata și în publicitate, ca nu cumva cercurile bisericești și școlare, ținând seamă de pretinsa opreliște, să-și impună oare-cari rezerve față cu expozițiunea »Asociațiunii«.

Rugăm ziarele române, căror le datorim cea mai mare recunoștință pentru zelul cu care sprijinesc lucrările noastre ca să rectifice faimele neîntemeiate ce se lățiseră, și ca în viitor, în interesul reușitei expozițiunii să nu lanseze asemenea știri înainte de a ne cere informațiuni mai temeinice.

Profităm de această ocaziune, spre a adresa publicului nostru cetitor izistenta rugare: să trimită obiectele pentru expozițiune la biroul »Asociațiunii« (Sibiiu, strada Morii Nr. 6) inomis încă în decursul lunei curente, deoarece aranjarea secțiunilor expozițiuni și îndeosebi confecționarea dulapilor și meselor, se va începe la 1 August a. c. în cadrul pretins de obiectele intrate până la termin, și astfel, trebuie să fim până atunci pe deplin orientați cu privire la spațiul ce este a se rezerva diferitelor despărțăminte. O schimbare ulterioară a dispozițiilor ce se vor lua pentru întocmirea și adăpostirea secțiunilor, fiind absolut exchisă, s'ar putea întâmpla, ca chiar și obiecte de valoare pentru cari s'a rezervat spațiul necesar, să nu fie admise la expozițiune din considerațiuni pur tehnice.

Sibiiu, 18 Iulie 1905.

Diracțiunea expozițiunii.

Rășine elastice.

1. *Cauciucul* (Gumi elasticum). În America-de-sud, în India și în Africa sunt foarte mulți arbori gumiferi adecă producători de gumă (Siphonia elastica, Ficus elastica etc.) Înțapând trunchiul lor, se scurge un lichid alb, rășinos. Se uscă în straturi subțiri, nu odată deasupra focului, când afumându-se să innegrește. Acesta e *cauciucul brut*, a cărui culoare variează după modul uscării: dela alburii până la cenușiu.

Cauciucul brut nu conține oxigen. Compoziția sa corespunde formulei chimice $C_5 H_8$, adecă 5 părți de carbon și 8 de hidrogen.

La temperatura comună e foarte elastic (mlădios). La răceală înțepeneste și se rupe cu ușurință, cu alle cuvinte: devine fragil. La cald se înmoae; la $+120^\circ$ (eetește: plus 120 grade, ceea-ce însemnează o căldura de 120 grade) fusionează, adecă se topește și apoi rămâne ani de-a rândul tot moale. Aprins, arde cu flacără fumegătoare. E insolubil, nu se topește, în apă și alcool (spirt). Eterul și petrolul îl umflă, dar îl disolvă numai în parte. Disolvanții cei mai buni sunt: oleiul de terebentină, benzina, cloroformul, sulfura, de carbon.

Cauciucul vulcanizat se prepară în feliul, că masa brută a cauciucului o frământă cu sulf (pucioasă) sau cu o soluție de sulf în sulfură de carbon ($S_2 C$). O frământă până-ce cauciucul absoarbe pucioasă. Dacă a absorbit 2—3 părți la sută, cauciucul devine mai elastic. Rămâne elastic și la rece. În căldură nu se moae atât de cu înlesnire. Nu e lipicios. Oleiul de terebentină și cloroformul nu-l rod. nu-l disolvă. Cu un cuvânt, vulcanizarea (amestecarea cu pucioasă) schimbă fericit cauciucul, fără să-i altereze întru nimic însușirea cea mai prețioasă — elasticitatea.

Din acest fel de cauciuc se fac diferite obiecte.

Din amestec cu 40—50 părți sulf la 100 părți cauciuc se face *ebonitul*, substanță cu totul dură și puțin elastică.

În decursul vulcanisării se pot adauge la cauciuc și substanțe colorante.

Aplicațiile. Acu's 80—100 de ani, cauciucul servia exclusiv la ștergerea scrisorii de creion. Astăzi servește spre nenumărate scopuri și în special dela inventarea procedului de vulcanizare încoace. Chimistul nu se poate dispensa de tuburi, dopuri de cauciuc precum nu se poate dispensa de sticlă. Dintre alți reactivi chimici, neamintiți mai sus, nu-l atacă decât acidul sulfuric concentrat și acidul azotic (apa tare).

Din cauciuc se fac haine impermeabile (prin cari nu pătrunde ploaia) galoși și șușoni, paltonuri, mușamale, unelte chirurgice, perini, saltele, rafuri pe roate etc. Ebonitul se întrebunțează pentru fabricarea de pepteni, mânere la diferite instrumente, sălărițe, nasturi, instrumente de muzică, polituri de mobile etc. Din acest punct de vedere nu-l întrece decât celuloiodul. Ebonitul e rău conducător de electricitate (păstrează electricitatea) și de aceea îl întrebunțează și la instrumente pentru electricitate.

Astăzi se produc aproape 20 milioane chilograme de cauciuc în preț de 160 milioane de coroane.

2. *Gutaperca* e lichidul uscat al arborului »Isonandra gutta«, ce crește în India răsăriteană. În multe privințe seamănă cu cauciucul dar elasticitatea-i este mai mică. E vulcanisabilă. Cu mult sulf ne dă o substanță tare. E solubilă în sulfură de carbon și clorform. Conduce foarte rău electricitatea. Din acest motiv sârmele de telegraf, ce se slobod pe fundul mărilor și al Océanelor, se învâluie în gutapercă. În acest mod, electricitatea de telegrafie e silită să alunece de-a lungul sîrmelor și nu poate răsbate prin învâlișul de gutapercă, ca să se împrăștie.

În fine, chimia are o esență din cele mai primejdioase, numită acid fluorhidric (Fl. H.) Roade vasele de fer, roade vasele de sticlă, de porcelan. Dar asta calea-valea. Năcazul e, că esența e otrăvicioasă. Vaporii ei te înădușe, te omoară, dacă nu i zăvorești în vase astupate. Toți reactivii, toate esențele, fie ele tot otravă și venin, chimia le astupă în vase de sticlă și de porcelan. Le căptușește, de nu zic nici măc! Cu acidul fluorhidric ți-ai pune de mămăligă dacă la-i astupa în sticle și'n borcane de porcelan. Peste puțin timp te-ai pomeni, că se topește sticla și borcanul, ca »ceara de fața focului« și afurisita de esență dă buluc afară, să te omoare și nu altceva.

Dar este ac și de jocul ei!

Și »acul« e gutaperca, substanța, de care povestisem și care nu se teme de acidul fluorhidric.

Se fac burdufuri de gutapercă și esența naibei o înghesue în ele, de nu mai icnește cât hăul.

Chimist.

Expoziție de poame

— în Mercurea.

—*—

În urma apelului, adresat de comitetul central al »Reunii române de agricultură din comitatul Sibiu« în

cauza aranjării expoziției de poame, struguri și derivatele lor, în opidul Mercurea, protoprezbiterul nostru Avram Păcurariu a convocat fruntașii din localitate și din comunele vecine la conferență, ce s'a ținut la 8 Iulie n. c.

La conferență au participat protoprezbiterul Avram Păcurar, Dem. Vulc, director de bancă, Dr. Ghiță Măcelar, Dr. Nicolae Schiau, ambi avocați; Ioan Blaga, George Muntean, Elie N. Petruț, Ilie Floaș și Nicolae Simulescu, toți din Mercurea. Ioan Șerb din Poiana; Ioan Cozma din Ludoș, Vasile Greavu din Gârbova; Dum Ivan, jude din Dobârca și Ioan Sava din Jina.

Conferența a numit president ad-hoc pe părintele protoprezbiter Păcurar, ear' notar pe învățătorul N. Simulescu.

Propunerea comitetului central al Reuniunii de a aranja expoziția de poame în Mercurea, a fost primită cu multă însuflețire de conferență.

Hotărîre s'au luat ca expoziția să se țină în zilele din 27—30 Octomvrie n. c., și ca pe lângă poame, struguri și derivatele lor, la expoziție să se primească și produse din toți ramii de economie.

Membrii din Mercurea, prezenți la conferență, formează comitetul aranjator local cu însărcinarea de a pregăti și duce la îndeplinire lucrările necesare pentru expoziție.

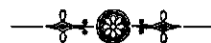
Pe lângă comitetul aranjator amintit s'a alcătuit și un comitet de dame sub conducerea d-nei Agneș Dr. Măcelar n. Cristea și a d-nei Marina N. Șerb din Poiana, cari cu gustul lor nedisputaver să facă pe adevărații organizatori ai expoziției.

Pentru-ca buna reușită a expoziției să fie asigurată s'au instituit agenturi numindu-se de membrii ai acestora pentru comuna Apoldul-sup.: Bas. Necșa, Dem. Ivan și Dem. Iridon; pentru Apoldul-inf.; I. Orăștean, I. Lazar, I. Preda, N. Fărcașiu și Dem. Orăștean; pentru Ludoș: I. Cosma, I. Popp și I. Oltean; pentru Amnaș: I. Predovici; pentru Dobârca: N. Ivan inv., I. Nedela și N. Beju; pentru Reciu: D. Munthiu și Ig. Filip; pentru Gârbova; S. Pop, Vas. Greavu și I. Cărpenișan; pentru Cărpiș: Cornel Muntean, I. Munthiu și I. Străulea; pentru Poiana: I. Șerb, A. Șerb, N. Dobrotă I. Dobrotă R. Vraciu, Dum Șufană și I. Vlad, jun. iar' pentru Rod: Vas. Dobrescu, I. Moga și Dion. Iuga.

Pentru zilele, în cari va fi deschisă expoziția se proiectează a se ținea în Mercurea diferite întruniri și sărbări ca astfel puțință să se dea tuturor de a o cerceta.

Între astfel de împrejurări speranța ne nutrește, că a 4 a expoziție de poame,

ce Reuniunea noastră agricolă o aranjază, nu va rămânea cu nimic în dărătul celor 3 aranjate în Săliște, Sebeșul săs. și Sibiu.

Serate de-ale meseriașilor români.

—*—
(Urmare și fine.)

Carierea industrială s'o avem și noi îndeaproape privire, dat fiind, că ea în scurtă vreme ne dă pe omul gata, pe stăpânul independent, folositor sieși și folositor neamului. Sripinul necesar acum nu ne lipsește nici nouă, ajutoare bănești ni-se îmbiu tot cu mai multă dărnicie și pentru meserii.

Cu privire la îmbrățișarea în mare a meseriilor, d-nul Tordășianu scoate în relief vredniciile măiestrului măcelar și comerciant, dl *Ioan Mazăre*, din Toplița-română, la a cărui stăruință singur din Toplița sunt aplicați preste 30 băieți de-ai noștri la meserii în Sibiu, Brașov, Cluj, Săliște, Reghin etc. Fiul dlui Mazăre, Traian, prezent la ședință este învățacel lăcătuș în Sibiu. El se poate lăuda de pe acum cu vrednicia de a fi îndemnat alături cu tatăl seu pe mulți țărani din Toplița să-și dea copii la meserii.

Întrați în ședința propriu zisă, dl Tordășianu invită pe învățacelul lăcătuș Traian Mazăre se cetească scrisoarea ce i-a adus dela părintele său, în care dl Mazăre face istoricul nisuițelor, ce-și-a dat de a îndemna pe Toplițeni. Scrisoarea dlui Mazăre e vrednică de a fi cunoscută în cercuri cât mai largi. Calfa de prăvălie dl Eugen Popescu, ne arde cu priceperea anecdota »Tot cu rânduială și cu chibzueală« de Speranță; dl Laurențiu Boldor, sodal măsar, ne-a încântat cu »Dormi în pace« de Vlăhuță; eleva învățătorului Iordan, mititica Maria Rot, a fost de tot drăguță în poesioara »Înainte«; frumos a cântat dl Sava S. Dămian, culeg tip, compoziția »Mândruțita dela munte«; școlărița Ana Seracu cu vocea ei dulce și simpatică a plăcut în scurtă poezioară »Visul unei copile« de Z. Boiu; dl Cornel Hulpaș, binecunoscut nouă dela ședințele anterioare, a fost superb în »Eiso Rab« de Coșbuc; d-șoara Alexandria Baciu în »Visul lui Stefan-cel-mare«, și apoi cu o înduieșetoare, cântare, ne-a plăcut la toți; frumos ne au delectat Ana Simtion cu »Cântecul« de Coșbuc și Amalia Muntean cu poezia »Școlărița bună«, și urmat-a d nul Laurențiu Boldor cu monologul »Haimana«, de Alexandri, ce ne-a ținut în continuă veselie.

La încheiere s'au sortat între cei prezenți mai multe cărți și ilustrate, dăruite de Reuniune, ear' dl Tordășianu, mulțumind tuturor pentru toate, ne invită la ședința din Iulie.

»Învățătorul«.

Sfaturi practice în economie.

(Trifoiul ca aliment și mijloace contra bolnăvirei vitelor mâncând trifoiu).

Este bine cunoscut, că trifoiul este cel mai bun și plăcut nutreț vitelor și cailor.

Această plantă produce economului mare venit, căci se seamănă odată la 3 ani și de pe acel loc se cosește și adună de 3—4 ori pe an. Folosința lui e de mare interes. Primăvara când trifoiul e crud și verde, lovit de brumă sau înghețat să nu se tae și să nu se dea vitelor la nici un caz singur ca nutreț, ci lăsându-se să se svinte chiar are să se amestece cu pae s'au cu fân mai aspru la paiu, căci la din contră vita se umflă și capătă colică, ba se întâmplă chiar și de creapă. Primăvara până se dedau vitele cu mâncarea de trifoiu să se dea în porții mici, spre a se deda stomacul cu mistuirea. Asemenea să nu se tae trifoiul dimineața pe rouă și îndată după o ploaie, căci produce un nutreț nefavorabil, acesta adese-ori se încinge și mucezește, cauzând diferite boale în vite. Cositul să se facă înainte de prânz dela 8 până sara la 6 ore, nu tare jos dela pământ. Cărându-se acasă trifoiul chiar uscat să se risipească în aria șurei 1—3 zile s'au sus deasupra ariei pe scânduri câteva zile apoi să se așeze la loc, însă fără a se călca. Întâmplându-se ca vita mâncând lacom, ori pe rouă, să se umfle de trifoiu, să se facă îndată la vită o răsufătoare cu o ceapă crescată și piper (scăluț) ca astfel aburul din vită să găsească o ușă (ventilație) și să forțeze băligatul ei mai repede, s'au să i-se dea pe gură puțin vinars cu piper și puțină cenușe și să se preumbe cu gura căscată mai întâiu încet, apoi în goană. Ca leac de casă se mai poate da vitei în așa cazuri pe gură praț de tăbac cu lapte de var ($\frac{1}{2}$ litru lapte și o mână de tăbac); având la îndemână și oțăt tare, amestecat cu spirt de salmiac și apă, încă ajută vitei umflate de trifoiu, s'au de iarbă crudă. În cazuri mai grele se face cu dibăcie o înțepătură în stomac cu o sulă găurită ca o țevă de sticlă, (cilindrică) prin care răsufă aburul din lăuntru. Înțepătura o face mai bine oameni experți, dar mai la sigur medicul veterinar. Am comunicat acestea deși mai târziu, dar informați de multele nenorociri și ca îndreptar pe viitor să fie deci economii orientați și scutiți de pagube.

Când să adăpăm caii? Adăpatul la vite să nu se facă nici odată pe stomachul gol, cu deosebire când sunt la muncă, ori încălzite. Caii cu deosebire să se adape după ce li s'a dat o mână de nutreț muiat și l'au înghițit, fie ovăs,

fân, pac, sau țărițe. Fiind caii la drum să nu se lase a bea odată lacom, ci în mici pauze asemenea și când trec prin o vale, căci astfel să feresc de a căpăta oftica, suspin, reumatism etc. Când conăcesc, să se ia hamurile de pe ei, să se frece cu un motolog de pae, să se scuture puțin de urechi și de coamă, să li se dea de mâncare și apoi să se adape.

Cum să se pășuneze. Vitele să se lase în pășunea din vale și cu băltoace pe vremea uscată, ear în dealuri seau în livezi uscate când e timpul ploios. Tot asemenea să se procedă și cu așezarea aracilor în grădini și în vii, când e cald să lucrăm la vale, când e ploios la deal. Cea mai mare atențiune să o avem la vitele cu lapte cum le mănăm la pășune, căci dela o pășunire dibace variată atâră cantitatea și calitatea laptelui.

D. Iarca.

Dela esamine.

Mult Stim. D-le Redactor!

Subscrisul cu toată onoarea Vă rog a publica în mult prețuita „foaie” „Bunul Econom”, ce o redactați, *Esamenul* ținut în școala noastră confes. gr.-or. din comuna Baia, protopopiatul M.-Radna în com. Arad în ziua de Sâmbătă 28/10 Iunie 905 sub președinția P. O. D. protopop și inspector școlar P. Givulescu. Însoțit de Dl. comisar Consist. Aug. Boțoc, și de Rev. D. D. Damaschin Abedre, parochul din Slatina.

La acest examen au asistat afară de corpul didactic, antistia comună, epitropii bis. sumari cămărești și mai mulți părinți de ai pruncilor. — Esaminul final a fost împărțit în VI. clase, prezenți au fost 35 băieți și 41 fetițe, eară din cei repețitori 11 tete, toți și toate veseli, curați, și îmbrăcați în vestimente sărbătorești.

Esamenului au premers acestea: Sala școlară unde sau ținut esamenul a fost înfrumusețată cu verdeață (frunze de *Ceiu* și cu flori de vară). Pe masa școlii au fost așezate, „*Anuarul*”, de clasificare, și de absenții, Conspectul materialului propus în decurgerea anului și programa esamenului, probele de caligrafie în limba română, magiara și germăna, Caetele cu eserțițiile de compunere, cele cu problemele, aritmetice, geometrice și cele de desemn.

Intrând părintele protopop cu cei ce l'au însoțit în sala de învățământ, școlarii i-au salutată în cor cu cântarea „*Impărate Ceresc*”, eară o fetiță cu numele *Viola Abican*, în numele școlarilor cu o vorbire ocazională.

Esamenul s'a început la 9 oare și a ținut până la 12 oare a. m.

Acesta a decurs în modul următor: După salutarea școlarilor, Dl. Inspector ocupându-și locul presidial a deschis esamenul conform programei, cu o vorbire însuflețitoare, către școlari spunând în urmă *Tatăl nostru*.

Esaminarea elevilor, sa făcut și început prin părintele Andreiu Vațianu, preot-învățător din religione, Catihism, Istoria biblică, testamentul vechiu și nou, după aceia din Istoria bisericească, din Liturgica ortodoxă și Istoria romanilor, Proverbe, poezii, (monologuri) După toate aceste au cântat școlarii cântarea „*Văzutam lumina cea adevărată*”.

Partea cea mai mare dintre școlari au răspuns limpede și la bun înțeles din toate obiectele mai sus atinse ce li-s'au propus.

După esaminarea școlarilor din câte o grupă de obiecte școlarii intona câte o cântare potrivită pentru recrearea atențiunii. — Au urmat cetirea română, împreună cu Gramatica română din care obiecte, cu mare plăcere și dragoste au fost ascultate de toți oaspeții esamenului, deși era timpul cam înaintat. — Aci după programul și împărțirea obiectelor de învățământ sau cântat cântarea: „*Limba românească*”, *Mult e dulce și frumoasă limba ce o vorbim*, Toți școlari se adună, și una vitezească.

A urmat limba maghiară, din care ne-au fost de mirare, traducerile din limba maghiară în limba română, cu cetira corect traducere corectă precum și scrierea; urmată după aceste cântară: *Szülöföldöm, Magyar ország az én földöm és hazám, Magyar huszár, Hej de szép a huszárok și altele*.

După aceste au urmat Aritmetica, unde părintele învățător a dictat socoata la tablă la un școlar de cl. a VI. în limba magiara, fiind de față la examen și oaspeți de alte confesiuni, eară inspectorul n'a îngăduit socoata să se facă în limba magiara, ci în limba română.

După aceasta au urmat Constituția și Geografia, Istoria patriei și Universală, Istoria naturală, Economia cu toate recvisitele de economie, fiindcă părintele A. Vațianu în luna lui Aprilie din 10—15 au participat și la Cursul de oltoire, pomărit în *Kolozs Monostor magy. kir. gazdasági tanintézet 205 sz.*

Aici s'au cântat de școlari: *Să mergiem frați la școală și Boldog földműves, Drăgulița primăvară, Hai să dăm mână cu mână*.

S'au revăzut lucrul de mână a fetițelor dela 6—12 ani și a repețitoarelor, care cu mare plăcere și mirare au fost căutate și revăzute, fiind toate laudate pentru lucrul ce l'au avut.

Cu gimnastica și exercițiile militare nu s'au ținut probe deși abea așteptau școlari ca să le vină rândul și la aceste obiecte de probe, însă fiind timpul înaintat și afară era ploaie nu s'a putut face nici un exercițiu.

După toate aceste școlarul Pascuțiu Drăgan în o cuvântare acomodată mulțamește întâiu bunului Dumnezeu, pentru că le-au dat minte și putere spre a putea învăța, apoi zelosului părinte învățatoriu pentru-că i-a învățat multe lucruri bune și folositoare și în urmă tuturor oăspeților pentru-că au ascultat cu atențiune modestele lor răspunsuri.

După toate aceste inspectorul încheie esamenul cu o vorbire potrivită, în care mai întâiu laudă pe școlari diligenți și încurajează pe cei mai slabi, mulțamește părintelui învățatoriu pentru zelul desvoltat, pentru creșterea și instruirea pruncilor școlari și îndeamnă pe părinții școlarilor ca să se intereseze și în viitoriu tot cu aceeași căldură de afacerile școlare, trimitându-și prunci la școală și provăzuți cu cărțile de lipsă. — La încheiere corul școlarilor a răspuns cu un întreit »Să trăiască mulți ani fericiți, cu vorbă și cu cântare.

Baia 12/25 Iunie 905.

Cu toată aplecăciunea:

Ignat Drăgan,
jude com.

Pascu Sandra,
subjude.

N. R. Domnii raportori au pretins a se publica în foaia noastră acest articol întocmai, deci am și executat corect dorința Dlor.

ADRESE CĂTRĂ REVISTA NOASTRĂ

Scumpe »Bunule Econom«! Te iubesc ca pe mine însumi. Sunt de 6 ani abonamentul tău și nu te voi părăsi până la moarte, te voi susține.

I. Roșca, Jam.

— *Domnule Redactor!* Vă mulțamesc foarte cordial pentru receptele trimise în afacerea morbului escat în comuna noastră între oi. Sfaturile au succes de tot bine; mi-am scăpat bieteile oițe și încă mulți consăteni sunt recunoscători. Abonamentul l'am expedit și mă rog să-mi trimiteți Nrii compleți din B.blioteca D-voastră.

Vasile Șala.

— Respectuos Vă mulțumesc, că mi-ați trimis foaia D-voastră, ce cu mare drag o cetesc și o păstrez să o dau la legat cu sfârșitul anului, ca și în ani precedenți. Taxa Vă o plătesc întregă pe vară după seceriș acum sunt cam lipsit. Tare bucuros sprijinesc acest ziar, că multe învățături am ales din el.

Szolcsicza, 1 Martie 1905.

George Vinulescu.

Glume și distrație.

Cum să beai un pahar de vin făcând la băile din Feredeu excursiune,

punând paharul pe o masă, acoperit cu pălăria de o Domnișoară grațioasă, însă fără să pui mâna pe pahar?

Cum să așezi numerii 1, 2, 3, în o coscă cu 9 locuri așa că adunându-i în toate direcțiunile să resulte suma 6 dar să nu ocure de 2 ori aceeași cifră în același sir?

Soful unei mueri nervoase și aspre după cină cade în histericale, căuta ași face vânt la afurisita de... ear nevasta îi zise: În zadar Ioane, cheia dela poartă n'o capeți!

Adeseori umblă minciuna în lac, frac și clac, seau în gardiroape elegante cu mătăsării croite după »*L'art de-la mode*«, dar totuși pe unde calcă împraștie întunerecu.

MĂRĂCINELE

Într'o zi Mărăcinele zise Grădinarului: — Dacă m'ar răsădi cineva pe mine între flori și m'ar uda frumos, și regele s'ar minuna de florile și poamele mele.

Grădnarul îl răsădi îndată așezându-l într'un loc ales printre flori. Il uda dimineața și sara. Curând spinii Mărăcinei se înmulțiră și se înauterniciră de înăbușiră toate florile din prejur.

Această fabulă se adresează cătră cei cari ecrotesc pe câte un om rău. Cu cât îi faci mai mult bine, cu atât răutatea lui sporește.

NOUȚĂȚI

Potretul D-ului D. P. Barcianu.

Comitetul central al »Reuniuni române de agricultură din comitatul Sibiu«, condus de principiile datorinței de recunoștință față de bărbații sei vrednici, hotărîre a luat se procure pentru localul Reuniunii chipul în uleu al mult regretatului Dr. D. P. Barcianu, fost vice-prezident al Reuniunii. În scopul coperirii cheltuielilor s'au făcut următoarele dăruiri: Pantaleon Lucața, president; Ioan Chirca, vice-prezident; Vic. Tordășianu, secretar, Petru Ciora, casar, P. Draghitsu, și I. I. Lăpădat membri în comitet; Oprea Steffza, bibliotecar; Grigore Pletos, prof. (Năsăud); Pompiliu Banda inv. (Roșia-săs.); Dr. Josif Blaga, prof. (Brașov.) fiecare câte 1 cor; și Andreiu Bărsan, prof. (Brașov) 2 cor.

Aceia pentru cari Dr. Barcianu mult a jertfit, din știința sa, doritori de a dăruir pentru chipul lui, să trimită D-lui Vic. Tordășianu în Sibiu.

De la despărțămîntele »Asociațiunii« Adunarea despărțămîntului *Făgăraș* se va ținea în Șercaia la 2 August 1905. Programul adunării constă din 11 puncte. Convocatorul e subscris de domnii Iacob Macaveiu, director, și Dr. Ioan Șencheia secretar.

— Despărțămîntul VI Ș. beș la 20 August în Cioara. La ordinea zilei 10 puncte printre cari și înființarea unei agenturi în Cioara. Convocatorul e subscris de d-nii S. Medanu și G. Tatar.

— *Mare furt în catedrala din Milano.* Se scrie din Milano, că făptători necunoscuți au furat coroana de aur de pe chipul maicii Preceștii și de pe mână podobele de aur. Prețul obiectelor furate e treizeci de mii de lire. Descoperi Doamnel!

Hymen. Dl Vasile Necșă din Cigmău, preot ales în Mărtinești, s'a căsătorit în 27 Iulie a. c. n. cu juna Domnica, fiica D-lui I. Rob din Oăștie. *Le dorim convinsuire fericită!*

Fidanțare. Dl George Garoiu, teolog absolut din Zirnești și D-șoara Victoria Iancu Bobalna fidanțati.

Guvernul contra sumplrei articolilor de traiu. Ministrul ungar de interne a dat poruacă tuturor comitatelor să stabilească tarife de prețuri pentru articolii de hrană ce se vînd în piețe. Prin aceste tarife vânzătorii nu vor fi scurtați în venetele lor, dar vor fi împedecați a urca prețurile după placul lor. Vânzătorul trebuie să câștige numai un procent anumit. Cne trece peste procentul de câștig stabilit, va fi pedepsit.

Statistica atentatelor comise în Rusia. În anul 1903 s'au comis în Rusia numai 5 atentate, în 1904 earăși numai 5, dar în 1905 numărul atentatelor comise până acum s'a urcat la 44.

† Emanuel Măglașiu proprietar-editor și redactor al ziarului »Controla« din Timișoara, a decedat Sănbătă în Reșinari, în urma unui morb lung și plin de suferințe. Regretăm!

Logodnă. Dsora Marioara Macsim și Dl Octavian Bude, logodți Sincerile noastre felicitării!

Necrolog. Iosif Marschall, proprietar de tipografie Sămbătă în 22 l. c. la oarele 11 a. m. după scurte suferințe, în anul 44 al etății și al 19-lea al fericitiei sale căsătorii, sfârși viața sa laborioasă și dedicată familiei sale. Sibiu, la 22 Iulie 1905. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

Invitare. Comitetul despărțămîntului »R. ghin« al Asociațiunii pentru lit. română și cultura pop. român invită la petrecerea de vară, care o va aranja din incidentul adunării generale a despărțămîntului Joi la 10 August st. n. a. c. în pavilionul de vară din promenada orașului.

Rectificare. În pasagiul al doilea din articolul II. Nr. 28 s'a strecurat o eroare, care să întregește astfel: Precum cerem în rugăciunea Domnului, ca pânea aceea să ni-se deie în toate zilele, așa ar trebui se cerem și știința cunoștințelor economice. Dar precum pânea cea de toate zilele... etc.

Urmări date răsculașilor din Rusia. O telegramă din Vasovia dto 20 Iulie raportează, că Mercuri a fost impușcați, cu foc de linie, 800 soldați rezerviști, cari deser-taseră dela trupe, dar în restimp au fot prinși.

Congresul internațional de asigurarea muncitorilor. În mijlocul lunii Septembrie a. c. scrie foaia „Kereskedelmi jog.” va fi în Viena al VII. congres internațional pentru apărarea muncii. În congresele de până acum s'a discutat cu deosebire chestia cazurilor de primejdie, însă la acesta se va dezbate chestiile de etate și de invalizim, ce măsuri să se ia pentru asigurare în atari cazuri și se va reforma statutele. În fine se va pertracta modul cum să se facă o statistică și pentru cazurile de nenorocire generală și din toate statele. Congresul se va ocupa deci cu chestii de interes vital al muncitorilor având a se prezenta delegați din toată Europa, cu deosebire *experți* în astă afacere.

Statute de ordine la vânzări totale în Germania. Ivindu-se multe jeburi în chestia comercianților la *vânzări totale*, (desfaceri totale de mărfuri) s'a hotărât a se răstrânge statutele în astă afacere. Astfel s'a provocat mai întâiu toate reuniunile și asociările comerciale de ași face proiecte și propuneri în direcțiunea aceasta către ministrul de comerț, care va crea apoi în curând alte legi.

Lege nouă pentru voiajieri comerciali în Bulgaria. Prin această lege are de cuget guvernul bulgar a micșora invaziunea agenților din țări străine. În sensul §-lui 6 din proiectul de lege când intră voiajierii în Bulgaria prin graniță se clasifică de autoritatea competentă. Cl. I. va plăti anual 150 de franci, cl. II-a 100 franci și cl. III-a 50 franci. Afară de aceasta, dacă voiajerul agent reprezintă mai multe firme la cl. I i-se mai adaugă o taksă de 100 franci, la cl. II-a 75 franci și la a III-a 50 franci. Taxa aceasta o depune agentul din țară străină la perceptoratul de dare al statului din primul oraș, unde a ajuns. Taxarea o aprobă șeful de vamă dela oficiul de dare, respective președii camerelor de comerț și de industrie, și numai atunci li este permis agentului ași începe operațiunea.

Deci deoarece-ce această lege va intra în vigoare numai la 8 Octombrie a. c. st. v. ear contractul de convenție între statul ungar și Bulgaria are a se încheea la 14 Septembrie a. c. acest punct va forma o dispoziție interesantă la convenția.

Bună lege croesc bulgarii, însă ar fi cu cale, ca și autoritățile noastre să taxeze pe toți Bulgarii și Sirbii, cari fac negoț cu legumi în țara noastră și câștigă din greu, să-i taxeze pe toți la darea de venit după afacere, căci aci fac avere.

Teatru românesc în Făgăraș. Reprezentația teatrală aranjată Duminecă trecută de Dl Zih. Bărsan și tinerimea română din Făgăraș a reușit peste toate așteptările atât în partea artistică cât și materială.

Adunarea „Agricolei”. Insoțirea economică de magazin și anticipații „Agricoia” din Huneadoara e convocată la adunare generală pe 30 Iulie st. n. la 3 ore p. m. în localul institutului.

Internatul școalelor române din Brașov. Eforia școalelor române centra'e a rezolvat în ședința sa din urmă chestiunea clădirii internatului pentru școale. S'a decis, ca internatul să se zidească pe locul dăruit de fericitul Buntoiu școalelor, care este destul de spațios și potrivit pentru acel așezământ. Lucrările de zidire vor începe după ce Conzistoriul și delegațiunile școlare vor fi aprobat decis unea.

Războiul Turcilor în Arabia. Se anunță din Aden, că la Hodeide se află 50 de mii de soldați turci cu o artilerie de 500 tunuri de câmp, de timpul cel mai nou. Se așteaptă sosirea cămillelor și a cătărilor, spre a se trimite trupelor 1000 de saci de urez, făină și zahăr. Intr'o săptămână cel mult, Turcii vor da un atac decisiv în scop de a recuceri orașul Sanaa din mâna rebelilor.

„Industria” institut industrial-economic. Dl Aug. A. Nicoară, din Deva membru fondator și inițiator al acestui institut roagă pe acei bărbați de încredere și pe d-nii cari au primit prospectul cu lista de înscriere, să binevoască a retrimite listele cu subscrierile originale și cu banii încasați. Capitalul social de 100,000 cor. împărțit în acții de câte 100 cor. e deja semnat. Subscrierea de acții nouă e posibilă până la adunarea generală, care se va ținea negreșit Duminecă la 10 ori Joi la 14 Septembrie. De cumva înscrierile vor întrece capitalul social de 100,000, capitalul se va urca la 200,000 cor.

Atentat contra sultanului. În 21 Iulie c. pe când sultanul se reîntoarcea de la selamlie făptuitori până acum neșuați au aruncat în calea trăsorii bombă de dinamit. Spre norocul, sultanului, bomba a explodat înainte de vreme, ucigând din suită 40, după alte știri 80 de inși, și sfărâmand peste o sută trăsuri cu cai cu tot. Sultanul a scăpat teafăr. Unele rapoarte din Constantinopol spun, că atentatul să fi fost comis din partea armenilor și earăși unele că din parte mohamedană; toate se unesc însă în afirmarea, că atentatul e de natură politică.

Coroane eterne. Președintele „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, Vic. Tordășianu, dăruiește în memoria prietinei cauzelor meseriașilor rom., mult regretata Mariți Sârbu n. Ciuruga, fostă văduva preoteasă și învățătoare în Roșcani, anume fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor, suma de 3 cor.

Pentru orientarea proprietarilor de Tipografii. „Allgemeiner Anzeiger” din Frankfurt Nr. 58/1905 publică un caz interesant decis de tribunalul din Stuttgart. Proprietarul unei tipografii e îndreptățit a plăti din leafa unui lucrător al său minorean o parte din salariul părinților acestuia chiar contra voinței lui. Cazul a fost: un lucrător tipograf a încuzat pe șeful lui, că ia reținut din salariu 13 mărci și ia dat numai 12 mărci,

cost și quartir. Cele 13 mărci i-le dădea tatăseu, dar fiul nu vrea a recunoaște. Tribunalul a decis, că tatăl de i n'are drept de usufruct asupra leafei fiuseu, are totuși dreptul de administrare și din motivul acesta a respins pe încuzătorul. Astfel părinții au drept a încasa o parte din leafa filor lor din serviciu.

Cel mai înalt om din lume e dl Martelot, născut în Witebsk, care acum e de 22 ani. El e de 239 cm. înalt și fiind tânăr mai poate crește. Mai înalți decât el au fost numai Heloch din Salzburg, care avea 250 cm. înălțime, Strazal de 248 cm. înălțime și Weet Mariana, care era de 243 cm. înaltă. Dl Martelot se află acum în Berlin, ca să-și vindece piciorul bolnav. După vindecare are de gând să se însoare și se cutreere lumea.

Premiu pentru descoperirea atentatorului contra Sultanului. Se anunță din Constantinopol, că Sultanul a promis 10 mii de lire turcești (215,000 cor.) pentru acela care va descoperi pe atentatorul, care voia să-l omoare la moșchee. Șefii de poliție se acuză reciproc de neglijență culpabilă. Poporul turcesc a primit cu nepăsare vestea despre atentat. „Frankfurter Zeitung” află din Constantinopol, că Sultanul a organizat trei comisii, dintre cari una la Yildiz Kiosk, spre a face cercetări asupra atentatului.

Fără nici un reclam crucea sau steua după electro-mag. etică a Dlui Müller Albert, Budapesta V. Vadász utca 42/G a devenit renumită în toate părțile lumii.

Foarte mulți după folosința crucei sau vindecate de boale vechi, așa încât dela acestea în toată ziua sosesc scrisori pline de mulțămire. Dlu fotograf Esschild Adolf din Cservenka următoarele au scris: „De mult timp trebuie sămi arăt marea mulțămire ce o am față de aparatul aflat prin Domnia-Ta, asta înse cu adinsul am tăcut-o până acum, de oarece cu cea mai mare curiozitate am așteptat a afla, că nevasta mea, ce cu ajutorul crucei R. B. 86967. deveni iarăși de boala avută? prin urmare cu cea mai mare bucurie constate, că nevasta mea, care durind o peptul și stomacul avea în genere lipsa poștei de mâncare, dureri de cap și multe alte boale, cu ajutorul aparatului D-voastră sau făcut pe deplin sănătoasă, prin urmare aparatul D-voastră sunt silit al lauda și al recomanda fiecărui suferitor de boale. Prețul aparatului mare 6 coroane.

Corneliu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Vlad are de vânzare „peronospin” mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporei, la stropirea viilor. Aceasta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăta sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil. Fie-care pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuițare.

Stropirea cu „Peronospin” e mai bine dacă să face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar „Peronospin”-ul, afară de vîi s'e poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grupene, cum și la stărpirea omidelecr și insectelor stricăcioase la pomi; contra păduchilor de trandăfiri (la trandăfiri fără var); și la desinfectarea cotețelor de galite

Sz. 3417.—1905
tkvc.

Árverési hirdetés.

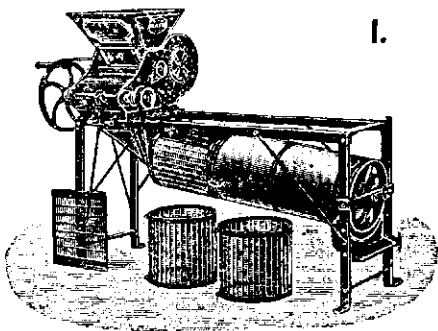
A szászvárosi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi hogy Őzv. Sentner Nándorné és t. végrehajtatónak Pap Károly végrehajtást szenvedő elleni 330 kor. — fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék: (a szászvárosi kir. járásbiróság), területen lévő és Szászvároson fekvő a szászvárosi 1849 Számu tjeben A + 3 rend 669/3.670 hrszra 1471 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fenteb megjelölt ingatlanok az 1905 évi *Augustus hó 17-ik* napján dl. 10 órákor a telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10₀/₀ át készpénzben vagy az 1881. t. cz. 42- § ában jelzet árfolyamál számított és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 IX t. cz 170 §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kialakított szabályszerű elismervény-átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint tkv. hatóság.
Szászváros 1905 évi Iunius hó 5-én

Sebestyén
kir. aljbíró.

Maşină de treerat.

Cu preţuri moderate.
Conced şi plăţirea în rate so-
cotind 6% interese.
Liste speciale de preţuri servesc la
ori-ce cerere.

CARL F. JICKELI în Sibiu.

Târgurile din Ungaria, Transilvania şi Bănat.

Dela 17 Iulie— 23 Iulie v. 1905.

<i>Duminică</i>	17 Beroşneu, Páncó'a, Segedin
<i>Luni</i>	18 Arbiehat Baton, Sighetul Marmătiei.
<i>Marti</i>	19 Alparet Basna, Petriş, Sângiorzul săsesc Vaida rece.
<i>Mercuri</i>	20 Lipova,
<i>Joi</i>	21 Beiuş Caransebeş Cefta, Deva Miheş.
<i>Vineri</i>	— — — — —
<i>Sâmbătă</i>	23 Cehul din Selagiu Măgheruş.

Calendarul vechiu şi nou al săptămânei.

Dumin. a 6-a după Rusali, ev. Mat. c. 9, g. 5 v. 6.

<i>Dum.</i>	17 M. Marina	30 Avdon
<i>Luni</i>	18 M. Iancit şi Emil	31 Ign. Loiala
<i>Marti</i>	19 C. Macrina	1 Petru
<i>Merc.</i>	20 <i>Prorocul Ilie</i>	2 Portiuncula
<i>Joi</i>	21 C. Sim şi Ioan	3 August
<i>Vineri</i>	22 + Maria Magd.	4 Stefan
<i>Sâmb.</i>	23 M. Trofim	5 Domenic

Redactor resp. VASILIE DOMŞA protopresbiter.

Anunţ.

O cassă de fer mare (Wertheim & Wiese)
şi o ladă solidă de fer se află
de vânzare

la adm. tipografiei »Minerva« în loc

Tot acolo se află *praf de var-
carbolic* pentru desinfectare. Costă: 100
kgr. 40 cor. 1 kgr. 40 fileri.

Pentru 5 coroane

trimit 4½ chilogramme (c. a. 50
bucăţi) puţin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin,
iorgovan, viorele, reşedă, iasmin
şi lăcrămioare. — Pe lângă
trimiterea înainte a sumei
sau cu rambursă trimitere:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

De vânzare

din mână liberă se află la subscrisul
în *Cujir o maşină agricolă bună
de imblătit cu cai*; umblă în curele
şi cu ciur bun. — Costă numai **300
coroane**, doritorii să se adreseze la
Petru Mărginean.

„DACIA“

institut de credit şi economii, societate pe acţii.

Reşedinţa societăţii: **Orăştie** (Szászváros, Broos).
Birourile societăţii se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operaţiunile societăţii sunt:

A) primeşte depuneri spre fructifi-
care.

a) *depuneri* fără anunţ până la 100
cor. 5½%.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunţ
de un an cu 6%.

c) *depuneri* făcute de biserici, şcoale,
corporaţiuni culturale ori cu scop
de binefacere cu 6%.

*Contribuţia erarială pentru su-
mele depuse se plăteşte prin institut.*

Regulamentul special pentru de-
puneri se cuprinde în libelul de de-
duneri.

Depuneri, ridicări şi anunţări se
pot face şi prin postă şi se resol-
vează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe
lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă
siguranţă ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe
aurituri, argintării, pe lângă dispo-
ziţiile legale existente, procurându-şi
concesiunea forului competent.

F) Cumpără şi vinde efecte pu-
blice, pe cari în cas de lipsă le poate
lombarda.

G) Cumpără şi vinde realităţi.

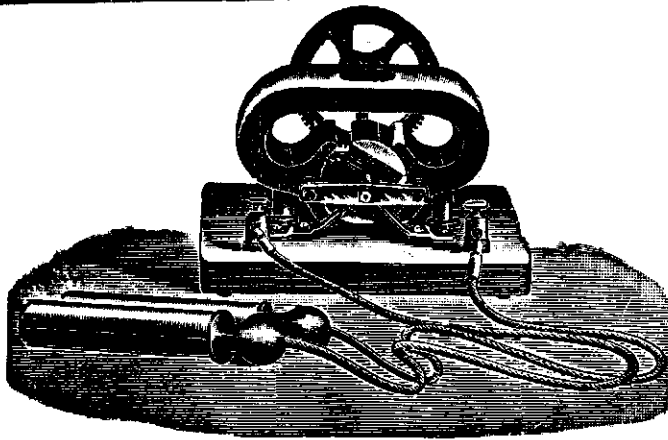
H) Cumpără şi vinde ori-ce lu-
cruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi co-
merciale şi economice, în societate
cu alţii ori singură.

K) Finanţează patente.

L) Arêndează şi exarêndează rea-
lităţi şi alte drepturi şi întreprinderi
de tot soiul.

Direcţiunea.

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor omenilor de o construcție mai slabă să și procure acest aparat, căci el conține electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agerește simțurile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morbururi.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin înțelul virtutii acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, reumatismus, junghieri, hysterie, asthmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, unde măestria și dibăci medicilor fu zadarnică, dar a ajutat la toate boalele de nevositate, dureri de cap, colică, șuruitură de urechi, insomniă, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după cât-va ore o alinare miraculoasă și îndcoșbi la cele mai grele morburii femești afară bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare lincucventată. Prețul urui aparat mic complet 20 coroane. (Numai pentru cei tare simțit ri). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferinșilor cerbicoși). Trimiterca se face cu mandate postale sau prin ramburs.

ANTREPRISA ELECTROPHORĂ 28-40
Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

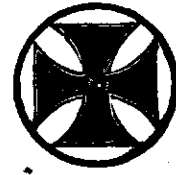
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat
de 20

e a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, șuruituri de ureche, bătăie de inimă, sgârçiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoarece-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreat și cercetat. Deja efinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndcoșbi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. | Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt | folosibil la copii și femei de
mai vechi de 15 ani. | constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. strada Vadász 42 G. colțul
strada Kálmán.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări aparțir etoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela »The Mutual« sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de rășbel pe uscat și pe apă. Afară de accasta acci indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și rășbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebital.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 15-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

26-52